

LIBERTATEA

Abonamentul: { „Libertatea“ (4 pag.) 120 Lei pe an.
„Foaia Interes.“ (4 pag.) 80 Lei pe an.
— le abonează pe amândouă, le primește cu 150 Lei
pe an, — 75 Lei pe jumătate de an, — 40 Lei pe 3 luni.

Foaiă pentru popor.
Apare JOIA
Director: Ioan Moța.

Pentru străinătate: 300 Lei pe an, trimiși în bani
țării aceleia în preț de 300 Lei, sau prin cec de bancă.
Redacția și Administrația: Orăștie (jud. Hunedoara).

Umea în brațele de fier ale bogătaşilor.

După ce se sfârși în urmă povestea lui Cocoșu-roșu cu împrumutul României, — poveste care ținu câteva ani de zile, ba că-i vine, ba că nu-i vine, ba că-i aci, ba că-i mai departe, — să spunem acum istoria ei adevărată:

Străinătatea pân' acum, nici chiar cea care ne e binevoitoare, nu se grăbea a ne da împrumuturi, din pricina nestatorniciei banului țării, dela războiu încocoșe.

Ca să ajungi la această statornicie, trebuia să pui o temelie acestui ban, pe care el să stee apoi nemșicat. La acest lucru se ajungea prin un împrumut de stat, la care pe partea toate Băncile de stat ale țărilor cu care cam ai de lucru, — căci atunci și acele state au interes (trebuință, tragere) a-ți ținea banul la prețul statorit, fără a-l mai clătina.

Când, după multă trăgăneală împrumutul cerut de România, îi fu dat, — cetirăm următoarea știre prin foile străine:

„Împrumutul românesc se iscălește în sfârșit. Să nu credeți că e lucru neînsemnat acesta. Gândiți-vă că a fost nevoie (trebuință, lipsă) de a fi aduse să se înțeleagă **14 Bănci de stat, adecă 14 guverne!**

„Când i se aduce cererea unui împrumut, — Banca Franței dă de veste Băncii Statelor Unite americane, aceea vestește pe Banca Angliei, care la rândul ei vestește pe a Reich-ului (Germaniei), și lanțul se lungeste până face incungiturul pământului!.. Societatea (însoțirea) Băncilor se face mai bine ascultată (de cine are lipsă de ele) decât Societatea Națiunilor“.

Înțelegeți de aci greutatea cu care au avut să lupte guvernele țării noastre. Franța a spus: Eu dau, fără să ți cer nimic în schimb. Mi-ai fost de folos în războiu. Eu țin minte. — America: Și eu dau, dacă tu, guvernule român, promiți (făgăduiești) să fii mai darnic de libertatea „minoritarilor“ tăi (înțelege soiul cel mai „ales“ al lor, care stând cu sacii de aur în jurul guvernului american, îi cere acest lucru); Anglia a spus: Și eu dau, dar, guvernule român, să schimbi Legea

Minelor, făcută de voi liberalii, prin care nu ne lăsați să venim să ne înstăpânim după plac asupra bogățiilor din pământul minunatei noastre țări!, — Germania a spus: Și eu dau, dacă nu-mi mai ții zalog averile nemțești din România pentru pagubele ce ți-am făcut în războiu și nu-mi mai ceri să ți plătesc banii cei răi cu cari îți umplusem țara. — Și așa aproape fiecare zicea: Dau și eu, dar — să mai lași din dreptul tău în țara ta, să pot veni și eu cu drept alături de tine... La spațele aproape tuturor acestor cereri, stăteau duhurile întunecului, cari stau ascunse în umbra tuturor guvernelor, sclipiindu-și de acolo aural lor, despre care ei știu că are putere de „fermecare“ asupra tuturor guvernelor, toate având nevoie de acest metal lucitor.

De aceea a fost greu a ajunge la acest împrumut, și guvernele noastre s'au codit a-l primi la cea dintâi ridicare de cereri de felul arătat mai sus. Totuși, mult au trebuit să îngăduie, ca să împace pe cei ce, văzându-te la strâmtoare, nu te slăbeau, ci aspru din șumburi te strângeau...

Povestea adevărată de mai sus, ne arată că, chiar și Băncile de Stat, sunt legate între ele ca un lanț gros și greu, de argint și aur, der tot lanț, — tras cruciș și curmeziș în jurul globului pământesc.

Cu cât mai vâtos e strâns pământul în cămașa de zale al celorlalte Bănci, cari nu s de stat, — și totuși sunt aproape toate „de Stat“: ale unui Stat ce nu ține în brațe un petec de pământ numai, o țară de pe glob, ci globul întreg! Sunt băncile marilor Bancheri, aproape toți de acelaș neam „ales“ și blăstămat, — ale căror conducători sunt și mai înțeleși între ei, decât Băncile de Stat de care vorbirăm.

Băncile Bancherilor, cu Rotschilzii lor în frunte, numai își trag din ochi una la alta, și știu ce șurub să pună cutărei țării ce se întoarce spre ele pentru un împrumut...

Și iacă, așa, grozav adevărită vorba că: **Banul stăpânește lumea!** Și iacă pentru ce e greu de țările sărace... Că cele bogate nu se prea simt de obrăznicia acelei cămașe de fer ce strânge pământul. Anglia, Franța, America, Germania, țări în care locuitorii au ajuns la bunăstare, cele mai multe împrumuturi le cer dela cetățenii lor, și numai rar, la câte un împrumut de zile grele, cer și străinătății. Și iacă de ce e dorit, ca și al nostru popor să ajungă la o mare înflorire și bunăstare, să ne

putem și noi împrumuta statul, fără a-l sili să se ducă, cu umiliri dureroase, tot la ușa străinului!

In parlament

se debate Legea Comercializării bunurilor statului, — care va regula darea în întreprindere a acelor bunuri prin părtășie între stat și alții cari vor să se apuce de lucru pe acele bunuri. Legea va deschide drum mult mai larg, decum îl lăsa guvernul liberal, banului venit din afară pentru a lua în întreprindere acele bunuri. Țara nu se va mai închide așa în fața străinătății, ca azi.

— Incolo felurite măsurile mai mărunte pentru îndreptarea unor stări rele colo ori colo în țară.

In slujba apărării

bunului nume al țării.

Luminatul apărător al drepturilor țării noastre, Ministrul Titulescu, a început o muncă mare și de mare preț: Să meargă în mai multe capitale (crașe cu scaune de domnie) a mai multor țări, să țină Conferințe (vorbiri adânc cercetate și luminoase, răzimate pe dovezi bogate), înaintea celor mai de frunte oameni din acele țări, vorbindu-le despre România.

Șirul acestor Conferințe l'a și început, la 14 Febr. la Paris, vorbind la Academia Diplomatică în fața unei lumi alese. Bărbați politici de toate partidele, miniștri și foști miniștri, advocați, ziariști, deputați și alții cari au parte în viața mare politică a țării lor și a lumii peste tot, s'au adunat în număr mare și au ascultat pe luminatul vorbitor român, cel care la Geneva, în lupta cu Apponyi, îi pricina cu optanții unguri, a uimit lumea diplomaților tuturor țărilor prin măestria cu care a știut apăra dreptul Țării sale Românești.

La sfârșitul acestei luni d. Titulescu va fi la Roma (Italia) unde va ținea o Conferință la Institutul de Drept Internațional (Școala înaltă unde se învață Dreptul dintre State, a unui Stat față de altul).

La 4 Maiu va fi de nou la Geneva la ședințele Ligii Națiunilor, — unde va avea a apăra de nou drepturile României în pricina ridicată de Ungaria.

Iar dela Geneva va trece la Berlin, în cetatea trușăilor nostri potrivnici, bosumflați încă pe România că n'au putut-o jăful și mai tare în nedreptul lor războiu, și pentru că după războiu le-a cerut socoteală de pagubele nelegiuite ce i-au făcut.

Și aci va interveni prin puternica sa vază și multa sa știință, ca să apropie iarăș pe cele două țări, să-i aducă la calea cea adevărată pe țifnoșii nostri supărați.

Ce e „stabilizarea“.

— De ce era așa de lipsă? —
— Răspuns unor cetitori —

Câțiva cetitori ne întrebă: Tot auzim și cetim de stabilizare, dar nu prea pricepem care a fost marele rost al ei?

Răspundem scurt:

Nici o țară nu poate trăi fără schimb de mărfuri cu alte țări, de aproape sau de departe. Ce am eu prea mult, le vând lor, ce nu am, cumpăr dela ele.

Acest curs al negoțului era foarte îngreunat, prin aceea, că banul nostru nu era statornic în prețul lui, față de banii cei buni streini, ca dollarul sau Lira sterlină engleză ori francul elvețian, — cari toți sunt bani tari, neclătinați de valorile războiului sau de vremile dela războiu încocoșe.

Negustorul străin nu putea da marfă negustorului român primind dela ei banii țării, că se temea că mâne nu mai capătă pe ai atâta în cât i-a primit el, și așa va perde la ei. De aceea zicea: Plătește-mă în dollari sau franci elvețieni, și stă-teai incurcat cu Lei-i tăi în mână.

De aceea a fost nevoie de o stabilizare a banului la un preț. Aci să stee. Să știe tot omul, că zece Lei fac atâta ori atâta franci francezi sau elvețieni sau dollari, și pace. Franțuzul când ia în mână 6 Lei 65 bani, să știe că a luat 1 Franc francez; americanul când ia 167 Lei și 20 bani, să știe că a luat un dollar, — și așa mai departe.

Atunci târgul de mărfuri se poate face și pe Lei românești, ca și pe dollari sau alți bani tari streini.

Pentru asta a fost de lipsă „stabilizarea“. De aci încolo cu banul românesc poți cumpăra ori unde în străinătate ori-ce, că ți-l primește, că știe câți lei să primească, pentru ca să aibă banul țării sale, și că ori unde va duce acei Lei, va primi pe ei prețul lor întreg și neschimbat.

Și tu când mergi undeva în străinătate, poți merge cu bani românești, că știi câți îți trebuiesc pentru stările din țările streine prin cari vei trece.

Iacă de ce s'a spus că: stabilizarea e piatra fundamentală a bunului mers în viitor a negoțului și învârtirii banului țării. Căci azi Leiul e chezeșuit de 14 Bănci a unor 14 țări, ca să rămână la prețul de acum.

Vom avea vre-o pierdere sau vr'un câștig pe urma stabilizării banului?

Spunem din capul locului: Nu! Câștig sau pierdere ar fi fost numai dacă guvernul statorea prețul banului fie mai scump, fie mai lesne, decum a fost prețul lui de zi în ziua stabilizării.

Atunci iacă ce se întâmpla:

Dacă prețul banului era să fie

mai mare ca cel de zi, speculanții se grăbeau să vândă ce pot, ca să ajungă a avea bani mai mulți pe când vine stabilizarea. Și întors: Dacă era să fie mai lesne, se grăbeau să scape de bani, cumpărând alte lucruri bune, ca să nu aibă la ei banii pe ziua cu pricina.

Ca să nu se facă nici una, nici alta, nici guvernul liberal, nici cel de-acum n'au pregătit stabilizarea în alt preț, decât acela pe care îl va avea banul în ziua când se va vota legea stabilizării lui. Prin aceasta s'a luat puțința speculelor, — și nimenea nu poate pierde și nu poate câștiga nimic pe urma stabilizării. Doar că banul ce-l avea în acea zi, rămâne în acel preț pentru totdeauna.

Bani noi.

— Se vorbește că vom avea bani noi. Că azi prea e mic prețul unui Leu.

Asta se poate. Au făcut'o și alte țări. Ca să nu mai zici: îți dau 10 mii de Lei pe un lucru care înainte de războiu nu era nici 10 sute, — s'au făcut bani noi, cu nume nou. De pildă în Belgia. Banul ei era tot francul (luat după numele banului Francez, zis Franc). Acum i-au dat nume național zicându-i „Belga“ (Belgianul, în loc de Franc care e al Francezilor). Și-au zis: Francul (belgian) fiind foarte fără preț, dăm fiecărui om un ban nou, și anume pe 10 Franci slabi, îi dăm 1 Belga bun. Și atunci iaca ce-au făcut.

Au tipărit bani noi, pe cari sus e scris (și azi) „100 Franci“ iar din jos „10 Belga“. Ori dai omului 100 de Franci, ori 10 Belga, e tot atât. Iar cu vremea numele vechi de Franc, se va șterge și va rămănea numai cel de Belga. Dar prin asta nimenea nu câștigă și nu pierde nimic. Doar că nu mai sunt atâta „millionari“ (de paie goale) ca azi.

Așa ceva poate că va urma și la noi.

Bani de metal.

Dar și până să ajungem la acel fel de bani, — guvernul vestește, că banii de hârtie de 5 și 20 de Lei, îi scoate pe rând din circulație (umblare) și ne dă numai bani de metal de 5 și 20 de Lei (ca cei de 1 și 2 Lei de azi). Dar n'or fi bani de argint, ci tot așa un metal mai puțin prețios, care nu e vrednic cât e scris pe ei, ci se dă în atâta în țară. Asta și pentru cuvântul, că dacă s'ar bate bani de argint sau de aur, speculanții i ar aduna repede și fie că i-ar scoate din țară, fie că nu i ar lăsa să umble, — și n'am avea folos de ei.

„Banca Națională“ nu mai tipărește și nu mai dă nimănui bani de hârtie de 5 și 20 de Lei, ci pe cari ajung la ea, îi arde și dă în locul lor numai hârtii de 100 Lei și apoi mărunțiș de metal.

Mare fericire nu va fi asta, căci banii de metal vor fi mulți și greu de purtat.

Ce fac neamurile lui Marmorosch-Blank.

Intr'un sat din jud. Satu mare s'a așezat ca crășmar un jidan. El a spus oamenilor, că vrea să le facă un mare bine. Să facă ei o tovărășie (insoțire) pentru vinderea cu preț cât mai bun a vitelor. Sunt aproape de graniță, le pot vinde bine peste hotar. Au adunat oamenii 250 000 pentru scopul de a cumpăra vite și a le vinde cu câștig. Jidanul a luat banii, a cumpărat vite, o parte din ele pe credit, pe aștep-

tare, — apoi le-a spus oamenilor că banii le vin în curând, sumă mare, în sat. Intr'o zi inse lțig s'a dus să aducă acasă banii oamenilor, și — dus a fost.

Au rămas toți de mare pagubă iar jidanul s'a îmbogățit ca peste noapte.

Că bietul Românul nostru, crede orbește străinului, deși a fost de atâtea ori fript de el

Mila străinului, — umbra spinului.

Și acum, după ce statornicia banului țării e asigurată, — și după ce bogățiașii din alte țări văzură că statul nostru începe să dea străinătății unele bunuri ale sale (ca fabricarea chibritelor), — vin și alții de se îmbie și ne cer întreprinderi mari. Așa de pildă un Consorțiu (tovărășie) de Italiani a sosit la București, cerând să li se dea lor voie a începe lucrările de electrificare a țării, — adevă de a ridica în țară mari fabrici de dat putere electrică, care ea să ne mână și trenurile — cel puțin pe unele linii de căpetenie, ca și fabricile mari și altele. Ei dau banii ce nu i-ar avea țara, — având să fie luați părtași la acele întreprinderi de mare viitor, dau și oameni pricepători (igineri electrici, mecanici, și alții).

Lucrarea ar începe-o în Ardeal unde se află mari căderi de apă, cari ele ar pune în mișcare uriașele fabrici dătătoare de electricitate în largul țării. Fabricile acestea dătătoare de electricitate, fiind mănate cu puterea căderilor de apă, n'ar mai arde cărbuni sau lemn, și nici trenurile sau fabricile mănate de ele.

Ministrul Industriei și Comerțului, d. Madgearu, le-a pus în vedere toată bunăvoința sa.

— Alții se interesează (se arată atrași) de Bălțile cele mai mari și multe ale țării de pe lângă Dunăre și dela Gurile Dunării, în cari trăesc mii de vagoane de pești, gata a sluji ca prețioasă marfă de negoț.

Un Francez pricepător, cercetându-ne mai anii trecuți țara, a spus că numai acele Bălți, folosite bine, ar aduce atâta venit, că ar plăti ele singure toată datoria țării.

Liberalii, gândindu-se poate mai mult la viitor, decât la nepuința și sărăcia noastră de azi, — nu voiau să deschidă larg poarta pentru bogățiașii streini asupra țării, că nu te mai scapi de ei, — sau îi lăsau numai cu părtașie mai mică, încât cei din țară să aibă partea hotărâtoare în acele întreprinderi.

Guvernul de azi e de altă părere: Până cu n'am banii destui pentru astfel de lucruri mari, las' să vie străinii să le iee în lucrare, căci peste un timp oarecare, peste 30 40 - 50 de ani, tot vor rămănea ele țării.

Și de aceea acum se îmbie tot mai des străinii să ne slujească, să ne facă până chiar și chibritele.

O fac pentru câștigul lor mare, nu de dragul ori de mila noastră. Căci încolo rămănea tot adevărat, că: Mila străinului, e ca umbra spinului...

ECONOMICĂ

Sămânță pentru viermi de mătăsă. Ministerul Agriculturii (Lucrării pământului) face cunoscut, că stă și în anul acesta într'ajutor celor ce vor să cultive viermii de mătăsă, pentru a le lua prețioasa lor torsătură, — și anume pune în vânzare sămânță de viermi de mătăsă.

Prețul sămânței e, ca și în anul trecut: 11 Lei gramul de sămânță pentru viermi cu gogoșile galbene și 15 Lei pentru sămânța celor albi.

Se fac înscrieri (înștiințări înainte) pentru a primi acea sămânță, și anume: La Camerele de Agricultură ale fiecărui județ, sau la Stațiunile de Sericicultură (de viermi de mătăsă) dela Orșova, Lugoj sau Tighina, și la Pepiniera (școala, grădina) de duzi (frăgari) din Cazaci, j Dâmbovița.

Sămânța se vinde în cutioare de 5 și 10 grame.

Lipsă de în mână

In o lege care face grozave stricăciuni săracului popor.

Înainte de războiu după legile ce erau în vigoare în Ardeal și Bănat, pentru datorii mărunte până la 50 coroane, erai părât la Primăria comunală. Primarul îți dădea o „mărturisire“ (provocare), ca să plătești, că de unde nu, te „zalogește“ (îți ia un lucru oarecare din casă sau din curte „amanet“, zalog), și dacă tot nu plătești, îți „bate la dobă“ (licitează) lucrul zalogit.

În felul asta scotea datoria dela neplatnic. Dar toată cheltuiala cu „mărturisirea“, cu zalogirea și „bateră la dobă“ era neînsemnată, câțiva „zloți“ (Lei).

Nu știm cum era în vechiul Regat, dar credem că și acolo era așa. Numai pentru sume mai însemnate erai părât la Judecătoria.

Și era bine așa. Omul sărac, nici datorie nu putea face prea mare, și nu cădea pe mâna advocaților ca acela să l bage prin cele judecări și să-l turtească de viu cu cheltuielile advocațiale și judecătorești, — ci își plătea, iaca așa, cu întevnirea primăriei, mica lui datorie, — cu mici cheltueli.

Ce lucru omenesc și creștinesc era, ca acest-fel de judecare a săracilor, să se lase și mai departe primăriilor! Și fiindcă după războiu toate sumele s'au urcat, trebuia numai să se urce și cifra (numărul, suma) până la care să meargă dreptul de judecare al primăriei acum. Cum toate s'au urcat cu de 50—100 de ori, trebuia spus: Acum datoriile până la 500 sau până la 1000 Lei, le judecă și le scoate Primăria, după rânduiala de înainte de războiu.

Dar nu știm prin ce greșală a cutărui legiuitor, — s'a luat primăriilor acest drept vechiu și bun și s'a trecut asupra advocaților și a Judecătoriilor, ca ei să scoată și astfel de datorii mărunte. I'a dat și pe săraci, cu micile lor datorii, pe mâna judeților dela orași! Apoi las' de nu vedem lucruri îngrozitoare!

Uitați-vă pe fața din urmă a gazetelor și vedeți cum sunt pline de „Publicațiuni de licitație“... Și să vedeți pentru ce sume se fac licitațiile:

Mă uit într'un singur număr de gazetă: Nr. 5 dela 30 Ianuarie a acestui an. Al foi „Gazeta Hunedorei“ dela-Deva, și iacă ce văd:

Lui Ilie Adam Boloboc din Bucova (lângă H-țeg) i se licitează o iapă în preț de 2000 Lei, pentru o datorie de 140 Lei față de consăteanul său I. Albulescu.

Lui P. Lăzărescu din Ostrovul-mare, i se licitează șura pentru datoria de 134 Lei către Mihal Văvescu.

Femeii Maria Stănescu L. Ion (o fi o văduvă) din Demșus, i se li-

citează 2 junci pentru datoria 260 Lei față de Eva Valcan.

Lui Nic. Ilincar Cucurigu din Bucova i se licitează calul pentru 200 Lei datorati lui N. Albulescu.

Lui I. Bugău din Bucova i se licitează 2 cai pentru datoria de 400 Lei față de Pavel Anghelou.

Lui Ion Albulescu Barbu din Bucova, 2 cai pentru 500 Lei datorati lui I. Voivoni.

Lui Avram Angheloni din Pașcinesti i se licitează un car și 4 oi pentru 548 Lei datorati lui Dumbrăviciu.

Cetesc aceste licitațiuni într'un singur număr de gazetă și venind dela un singur avocat!

Sărmanii datorasi au ajuns anume pe mâna dlui avocat Dr. A. Fodora din Hațeg, care și-a făcut slujba foarte zelos!... Nenorociții datorasi au acum cheltueli de mii de Lei pentru cei 100—200—300 de Lei pe cari nu i-au putut plăti vreme! Numai licitația în urcă pe fiecare încă vre-o 2000 de Lei, ciese afară d. avocat și executorul și poate și cineva dela judecătoria cu automobilul și cu diarnă grea! Omul e ca și cum i-ar arde în ziua aceea casa și tot.

Același lucru îl vedem pe turea: Foia „Alba-lulia“ dela Febr. are o licitație alui N. Angheloni (adv. Dr. Șt. Pop) pentru 350 Lei.

„Gazeta Făgărașului“ publică licitația alui Leonte Drăghiciu din Șercaia, împotriva unui datoras și său pentru 535 Lei, — alta tot la Șercaia pentru 472 Lei.

„Gazeta de Duminecă“ din Căminul Silvaniei o licitație pentru 438 Lei și altele și altele.

Nu luăm în apărare pe datorasi că să nu li se ceară plata datoriei, fie ea mică, fie mare. Dacă a făcut datoria, trebuie s'o și plătească.

Legea însă o aflăm foarte greșită în acest punct, care dă pe omul sărac pentru mica lui datorie, de sută două Lei, pe mâna judecătorilor și a advocaților, cari îi sgreună de-i oamoară.

Deputații să ceară să aducă de nou legea cea care pentru datorii mici, de pildă până la o 1000 de Lei, să-l judece scurt Primăria și s'o scoată, ca înainte vreme, ea cu cheltuiială puțină.

Azi crășmarul sau negustorașul cutare din sat, ia care jumătate dia sat e dator câte-o sutuță două de Lei, dacă dă pe oameni pe mâna advocatului cutare, — prea stranic și ei, — își pârlește satul întreg.

Și mai ales cerem deputaților să întindă peste toată țara legea, că: datoriile pentru băutura, la crășme, să nu poată fi pârte!

Cereți, bunilor cetitori, prin scrisori către deputații vostri, aceste 2 lucruri: Datoriile mărunte, să se pîrască la Primărie, iar cele făcute pe beutura la crășmă, să nu poată fi pârte deloc!

CONVOCARE

Comitetul Societății Economilor din Orăștie, în baza § 13 din statute, invită pe această cale pe on. membri la *adunarea generală*, ce se va ținea, în ziua de *Duminecă, 8 Martie a. c.*, după sfârșitul serviciului religios, în localul Clubului economicilor (la Școală).

- La ordinea zilei:
1. Aprobarea socotelilor pe anul trecut 1928.
 2. Inflințarea unei Tovărășii de asigurare a vitelor.
 3. Inscriere de noi membri.
 4. Propuneri.
- Orăștie, la 17 Februarie, 1929.
Comitetul.

Răspunsuri

Dela cetitorii înțelegători.

Sintești, 10 Febr. 1929.

Suntem mahniti când auzim că planul guvernului de a înființa guverniile rusești și în țara noastră, — deși le dă nume mai frumoase, de „Directorate“, este pe cale a se înfăptui — pentru că rojul de slujbași ce se vor cere prin cele Directorate, vor trage după sine și mai mari dări. Și anume ca de regulă, mai ales de pe bietul țaran. Iar de bucurat de această împărțire a țării în provincii mici se vor bucura mai vătos străinii! Am dori ca guvernul să mai ușureze greutățile, să le lase să puie încă altele.

Dumitru Ionașiu
Sintești J. Severin).

Dragu, Febr. 1929.

D-le Redactor! Am adunat și ascultat vre-o 40 de țărani din satul nostru, și ei, într'un glas cu mine, răspund așa:

1. Țăranii n'au nevoie de acele Directorate, căci n'au treburi de mers pe la București, nici pe la școlile Directoratelor, — doar 1 din 1000 de are asemenea nevoi. Iar pentru cele câteva zeci de mil (înțeleg pe țărani, cari ei sunt grosul locuitorilor țării), — din toată țara, cari ar avea ceva treburi, nu e de dorit așezarea de astfel de deregătorii grele și greoaie, cari să ne aducă pe cap dări noi însemnate.

2. Nepotizmul ar lua prin asta întinderi grozave în țară! (Toți bunii și nebunii și-ar cere loc pentru nepoții lor!).

3. Pățaniile din Bolșevicia nu trebuiesc repetate și la noi.

4. Țara n'are lipsă de câte un Ban al Olteniei, alt Ban al Bănatului, Ban al Ardealului și celelalte, — cari s'ar ținea pe sine Vice-Regi...

5. Cui ar folosi o astfel de fărimțare a țării?

6. Cea mai mare parte din înșirăcirile ce s'ar da acelor Directorate, s'ar putea da (cum bine a propus „Libertatea“) Prefecților și Deregătorilor de azi, întregiți poate cu 1—2 bine pricepători de prin Minister.

7. Stăruirea pentru acest punct de program al guvernului, fi va aduce pierderi simțite de dragoste și sprijin în popor, — că poporul vede că n'o fi bine!

Nic. Cristea, inv. L. Pop, L. Moldovan, Vas. Briciu, Nic. Mică, Bugnar Ivănaș.

Lechința, 11 Febr. 1929.

Eu pentru guvernii nu zic nimic, nu mă fac judecătorul lor, dar dacă i vorbă de deregători noi, mai bine să dea guvernul drept la câteva din Conziliul comunal, care să poată judeca și împăca micile pricini și nevoi din popor, ca „vătămarea de onoare“ (că o femeie zice celeilalte golană ori gură pân' la urechi, și prin asta ci-că i-a vătămă „onoarea“), și pagubele din țarină până la 1000 de Lei să le judece aci, — să nu trebuiesc să alergăm pentru toate fleacurile la avocați. De așa ceva avem noi țărani nevoie.

Șanta Todor
(Târnavă-mică).

Dragșina (Bănat), 12 Febr. 1929.

Fac cunoscut că guvernii nu ne ar trebui, că și așa avem prea multe Domenii. De unde să le mai plătim și pe acelea? Uitați-vă, domnilor, în-

tâi la Dumnezeu, apoi mai uitați-vă și la noi, că nu mai putem sta pe picioare. Un slujbaș cât de mic are 4—5 mii pe lună, și strigă că nu mai poate trăi, dară noi plugarii ce avem pe lună? Se fac guvernii și se vără în ele Jidani din toate părțile, ca ai lor să aibă prin cine lucra și la gubernie, cum are prin cine lucra în guverne, și-i pun deputați și senatori, conziliari (sfetnici, unii văzuți, mai mulți nevăzuți!) pe tot locul.

Să știe domnii că și azi e rău, dar de ne-or mai îngreuna, ce va fi? Că azi strigă toți domnii că a fost an rău și nu mai merg treburile bine, își întorc hainele pe dos ca să nu cumpere noi, avocații n'au procese, doctorii nau ce lucra, și ziaristii se vaită că nu le mai merge bine cu foile, — numai noi nu putem nici zbiera, așa ne strânge jugul la grumazi!

Iosif Grosa, plugar.

Albac, 15 Febr. 1929.

...Ce se ține de guvernii, s'a cerut voia poporului, și poporul se arată în contra, — de ce se mai fac aceste lucruri?

Iosif Bota.

Cușeștia, 13 Febr. 1929.

D-le Redactor! Reforma cu împărțirea Țării în Provincii, nu ar însemna nici un lucru bun. Doar știm din istorie, că, atunci când Transilvania, Bănatul, Maramurușul își aveau fiecare voievodul lor, apoi Moldova și Muntenia despărțite și răzobindu-se între ele, — nu însemnau nimic, ori aproape nimic în lume. Împărțirea de nou în Provincii, ne-ar duce iar într'acolo. Cătare Gubernator s'ar sili a face poporul să se lipească mai tare de el, ca de Ministerele dela București, și începutul răului ar fi aci. Ar fi numai spre bucuria streinilor.

Vasile Avramescu,
Vichente Cărbăș,
plugari.

Crăncești, 5 Febr. 1929.

Guberniile ar fi un lux pentru țara noastră, secătuită și așa azi de puterile bănești. Funicarul de slujbași ar suge încă râuri de bani. Cine le-o mai putea birui pe toate. Întâi îmbunătățirea stărilor de azi, apoi lux!

Gh. Toma, inv.
(Bihar).

Secătura, 16 Febr. 1929.

Subscriși protestăm împotriva planului cu guvernii. Bine i țara împărțită așa cum e. Ea poate fi destul de bine administrată prin Prefecți și ajutoarele lor.

Noi am cere legi ca cele alul Vlad-Tepeș pentru ori-ce hoț și le-neg, ca să scoată hoția din scumpa noastră Românie!, pe care o dorim în veci unită și nedespărțită. Slujbași nu ne trebuiesc mai mulți. Unire, nu despărțire, că or să ne blesteme eroii cei căzuți pentru a ne vedea uniți!

George Ciocara, George Corchis,
Petru Hulturan, G. Bordea,
Todor Vârți, din Turda).

Porcuroa, 10 Feb. 1929.

La noi oamenii sunt tare împotriva planului cu Directoratele, căci, zic, noi am așteptat cum ni s'a promis (făgăduit) ușurare de sarcini și iacă ne vine îngreunare! Noi protestăm împotriva acestui plan. Sau vrea roata acum să se învârtă așa, ca să ne calce sub obedeale ei. Dacă în Halipa și Siere le place ca în Rusia, să poftescă acolo.

Iosif Șerban.

Rusca, 10 Feb. 1929.

Noi vedem în guvernii și alt rău.

După o vreme, 2—3 gubernii înțelese între ele, dau ele stat Ministerelor și dacă acela nu le ascultă, încordare, început de sfâșiere și altele. Guvernii vor fi tranșee de luptă pentru desbinarea noastră. Doamne fer!

Ioan Humița, inv.

NOUȚĂȚI

Monument Generalului Drăgălina. La începutul războiului Românici, o Divizie avea să dea lovitură armatelor austro-ungare, intrând pe la Vărciorova - Orșova în Bănat. Comanda acestei Divizii s'a dat Generalului Drăgălina, care era Român Bănățean, și el s'a și aruncat asupra graniței ungurești cu putere și vitejie mare și a sfărâmat-o, intrând în Bănat. Dar în luptele aspre ce le-a avut până a spart granița, a fost rănit și el, Generalul, și anume rănit de moarte. A murit ca viteaz luptător pentru desrobirea pământului din care și dânsul se ridicase.

Pentru a-l ridica un potrivit monument, s'a format la Timișoara un Comitet de adunat fondul de lipsă. Cei cărora li se va cere ajutor pentru nobilul scop — să dea cu drag.

Primar al Timișoarei a fost ales dl General în penzie Domășneanu, fost recunoscut și în armata austriacă, ca un om deștept și drept.

Gerul în unele părți din țară (și pe la noi) s'a miuit bine, — dar în alte părți se ține aspru Pe Valea Prahovei zăpada a ajuns la 3 metri înălțime.

— Din pricina gerului marea a înghețat în fața portului Constanța iar în largul ei e furtună aproape neîntreruptă. Un vapor francez ce aducea mărfuri a fost lovit de mari sloi de gheață în largul Mării Negre, cari i au făcut o spărtură în pânțele prin care a intrat apă la mașini și — s'a scufundat!

Alte multe vase rătăcesc pe Marea Neagră, pierzându și capul în furtună și printre sloi ce vin pe valuri.

Mari înșelăciuni s'au descoperit la Fabrica de zahăr din Târgu Mureș. De ani de zile au înșelat statul la dare, cu vre-o 40 de milioane! Dar și pe altă lume. O controlă aspră ce s'a trimis asupra lor, i a așezat în temniță pe Directorii Fabricii: Krammer și Keleti (evrei) și pe 3 nenorociți români, dați după statul și năravul evreilor la înșelăciune: Contabilul P. Ionescu și soția sa, secretarul Stelescu (asta a fost Șternl.) și inspectorul Stamate...

În temniță își vor mânca Paștile.

Sărbători foarte puține — pentru slujbași, a poruncit guvernul în Yugoslavia. Afară de Dumineci, pentru Cancelariile statului și ale județelor, pentru slujbe peste tot, să mai cunosc și țin numai 7 sărbători încă, peste tot anul. — Munca la câmp de seminii e oprită numai în acele zile. Bine înțeles, cine vrea poate ținea în munca de câmp și alte sărbători, dar legate prin lege vor fi numai acelea.

Cinema „ASTRA“. Joi seara splendidul film din epoca secolului 15, „Poetul Vagabond“ cu celebrii artiști John Barrymore și Conrad Veidt, în 10 acte mari.

Duminecă, dela 2—4 oare anume ptr. copii, cunoscuta legendă „Prinț și cerșetor“, 4 acte și 2 acte comedie. — Dela 5—7^h și 9—11^h seara grandiosul film „Amor Prințiar“ în 8 acte, cu Mădy Christians și Dieterle.

D. la Societatea „Principele Mircea“. Se aduce la cunoștința publică că Societatea „Principele Mircea“, filiala Orăștie, își va ținea Adunarea generală ordinară *Mercuri la 27 Februarie a. c.* în sala festivă a Primăriei, la orele 5 p. m. la care sunt rugați a participa atât onoratele membre și doli membrii, cât și toți binevoitorii ei.

Orăștie, la 15 Februarie 1927.

Pt. prezidentă, Secretar,
Maria Masora * Const. Tisu

Tutungerie nouă în Orăștie. Cu ziua de 18 Febr. 1929 s'a deschis în Orăștie, piața A. Vlaicu, lângă măcelăria dlui Cărpinișan, o **TUTUNGERIE NOUĂ**

cu tot felul de tutunuri, cigarete, timbre fiscale, mărci postale, polițe (cambii, vecsăle) și diverse ziare.

(*) 1—2

Mulțumită și Apel.

Corul mixt al bisericii ortodoxe române din Orăștie, care dela războiu încoace a funcționat mai mult ca o înjghebare muzicală cu caracter religios, cântând aproape numai la serviciile divine din sf. biserică, — dorind a-și lărgi cerul său de activitate și *asupra muzicii noastre naționale*, atât de scumpă și plăcută sufletului românesc, — la una din gedințele sale din urmă a luat hotărârea, de a se constitui și preface într'o Societate Corală legală, cu Statute, ca astfel, așezându-se pe baze mai solide și mai sigure, să-și poată îndeplini cu mai mult succes scopul măreț, care stă la baza ființei sale: acela de a contribui la cultivarea și ridicarea neamului nostru, prin măestria fermecătoare a muzicii.

Din această prefacere a sa, și în urma noului botez la care a fost sursus, — corul nostru binericesc de până acuma se va numi în viitor: **Societatea corală „Armonia“.**

Dar, pentru ca acest nou așezământ artistic să poată urca culmi cât mai înalte spre ținuta sa frumoasă și spre idealul său, care altădată, mai mult decât astăzi, înălția inimile noastre și ne îndemna să ne iubim frate cu frate, — are lipsă de concursul și ajutorul moral și material al întregii societăți românești din acest oraș.

Ca o primă încurajare și ca bun început, dl Ministru al Cultelor și Artelor, Dr. Aurel Vlad, bine încredințat de înșămăntatea și folosul unor astfel de societăți corale în mijlocul poporului nostru, a binevoit să ne acorde din fondurile de propagandă culturală ale Ministerului, suma de 20.000 Lei, care să pună temelia unui fond de ajutor la susținerea corului și la împlinirea misiunii sale educative. Pentru acest prețios ajutor, exprimăm dlui Ministru Dr. A. Vlad, atât în numele meu cât și al membrilor corului, cele mai călduroase mulțumiri și toată recunoștința noastră.

Cum însă, la o societate muzicală se cere, mai presus de orice, suflet și dragoste de artă, glasul meu se îndreaptă pe această cale către toți frații Români din acest oraș, fără deosebire de pozițiune și clasă socială, bărbați și femei, cărora natura le-a hărăzit darul și plăcerea de a se cultiva prin muzică, făcându-le un călduros apel, să

se înscrie sub steagul Societății noastre ca membri activi, cântăreți în cor, unde, pe lângă că-și vor găsi singuri o rară plăcere sufletească într'un mediu de frățietate și de muncă constructivă, dar vor contribui cu talentele lor și la desgro-parea celei mai scumpe comori a sufletului nostru: a cântecului național românesc, care — durere — în timpul din urmă este tot mai mult părăsit și înlocuit cu cântece străine așa zise „clasice” și „moderne”, dar cere nu au nimic comun cu sufletul nostru dornic de o muzică frumoasă și dulce românească.

Anunțarea și înscrierea membrilor la cor se poate face de azi încolo la subsemnatul sau la adunarea generală convocată pe Duminică, 24 i. c., ora 5 d. a. în sala de muzică a liceului „A. Vlaicu”.

În numele Corului „Armonia”
NICOLAE PRAȚIA,
prof. de muzică, dirigintele corului.

30 familii stupi

în coșuți sistematice, de vânzare la:

văd. Hutter Iosef
Orăștie, str. Cogălniceanu
(Grădnari), Nr. 7

Prăvălie și Teatră

la loc bun, — este de arendat pe mai mulți ani, din cauze familiare. A se adresa la: 1954 1-2

IOAN GHEORGHE
Valdet, p. Orăștie (J. Huned.)

O fată sau femeie

bună, să priceapă fertul, spălatul, află loc pe ziua de 1 Martie a. c. la

Dr. SOLOMON
Orăștie.

Legătoria de Cărți DUMITRU LARDOS, din Orăștie, aduce la cunoștința onoratului public din orașul DEVA și iar, că a deschis o Filială de

Legătoria de cărți în Deva

str. Avram Iancu Nr. 2 (l. Prefectură),

unde leagă tot felul de cărți, Registre adm., Registre de bancă, dela cele mai simple până la cele mai luxoase; face și Cutii din carton, cu prețurile cele mai avantajoase. — Cercetați o ca încredere!

1650 Legătoria de cărți Filială
1-3 DUMITRU LARDOS, Deva.

Librăria Românească — Deva.

CONVOCARE

Domnii acționari ai societății „Librăria Românească” societate anonimă Deva. sunt convocați prin aceasta la

A IV-a ADUNARE GENERALĂ ORDINARĂ care va avea loc în camera de ședințe a Institutului de credit și economii „DECEBAL” din Deva, în ziua de 3 Martie 1929, la ora 4 p. m., iar în cazul când la această dată nu se vor prezenta acționari în numărul suficient prevăzut de articolul 25 al statutelor, în ziua de 10 Martie, ora 11 a. m.

ORDINEA DE ZI:

1. Constituirea adunării generale, designarea notarilor și alor 2 acționari pentru verificarea procesului verbal al adunării generale.
2. Darea de seamă a consiliului de administrație și raportul comi-

„CORVINEANA”, institut de credit și economii soc. pe acții în Hunedoara

CONVOCARE

În sensul §-ului 19 din statute, domnii domnii acționari ai Institutului de credit și economii „CORVINEANA” societate pe acții în Hunedoara, sunt convocați la a

XXXIII-a adunare generală ordinară

care se va ține în localul institutului din Hunedoara, la 3 Martie 1929 la orele 2 p. m., cu următoarea

ORDINE DE ZI:

1. Alegerea președintelui, conform §-ului 23 din statute.
2. Raportul Direcțiunii și al Comitetului de supraveghere; aprobarea bilanțului pe anul 1928, în trebuințarea profitului curat și darea absolutului.
3. Alegerea alor 3 membri în Direcțiune, cu mandat pe 3 ani.
4. Eventuala întregire a comitetului de supraveghere.
5. Eventuale propuneri, ivite în cadrul §-ului 28 din statute.

Acționarii cari doresc a lua parte la adunarea generală, sunt rugați a-și depune, în îndeplinirea §-ului 20 din statute, la cassa Institutului acțiunile și eventualele documente de plîmpotență, cel mult până la 2 Martie 1929, la orele 12 a. m. Dacă la adunarea generală n'ar participa acționarii în numărul recerut de statute, se va ține adunarea generală la 10 Martie 1929 orele 2 p. m., în localul institutului, când, fără privire la numărul acționarilor prezenți și al acțiunilor prezentate, se vor aduce hotărârile valide.

Hunedoara, la 25 Ianuarie 1929.

Directiunea.

ACTIVA		Contul Bilanț	PASIVA	
Cassa	2 047.056 ²⁵	Capital	3.000.000 [—]	
Scont	27 431.900 [—]	Fond general de rezervă	1.452.997 [—]	
Imobile	700.000 [—]	Fond de penziuni	756.603 [—]	
Efecte publice și acțiuni	300.000 [—]	Fond de rez. p. creanțe dub.	780.000 [—]	
Măgazin	391.145 [—]	Fondul „Petru Șinca”	10.400 [—]	6 000.000 [—]
Cont Curent de virament	27.786 [—]	Depuneri spre fructificare		14 019 583 ³⁸
Garanții	20 000 [—]	Reescont		7 211.100 [—]
Cont Curent și div. Cont. debitoare	4 550.604 [—]	Interese tracoitoare anticipale		1 290 000 [—]
Mobilier	2 [—]	Diverse conturi creditoare		5 641 328 ⁴⁰
		Profit curat		1 306 481 ⁹⁰
				35 468 493 ⁶⁵

EȘITE		Contul Profit și Perderi	INTRATE	
Interese:		Dobânzi		4 964 951 ¹⁷
după depuneri	1.203.165 ⁸⁸			
fondului general de rez.	52.997 [—]			
de reescont	545.302 [—]			
fondului de penziuni	36.326 [—]			
fondului „P. Șinca”	400 [—]			
de Cont Curent	71.197 [—]			
	1.909.387 [—]			
Spese:				
reg. impr., lemne, etc.	293.735 ⁹⁴			
salare	272.500 [—]			
relat de curățire	20.000 [—]			
adaos de scumpete	342.000 [—]			
	928.235 ⁹⁴			
Contribuție:				
dir. după înt. de dep. și asupra salarelor	820.845 ⁴⁵			
Profit curat	1 306 481 ⁹⁰			
	4 964 951 ¹⁷			4 964 951 ¹⁷

Hunedoara, la 31 Decembrie 1928.

BEȘAN Hunedoara, la 31 Decembrie 1928. Pentru contabilitate:
director executiv — expert contabil. **DIRECȚIUNEA** **Crăciun**
expert contabil.

Dr. Popoviciu, preș. **Simion Chirca,** **A. Lula,** **G. Serafin,** **Ioan Trif**
G. Turcean. **Nicolae Albu.** **G. Popoviciu.**

Subsemnatul comitet am examinat conturile de mai sus și le-am aflat în deplină ordine și exacte.

Hunedoara, la 25 Ianuarie 1929.

COMITETUL DE SUPRAVEGHIERE:
Dr. Leșnican. **A. Petreu.** **Dr. Vasile Oana** **Teodor Murgău.**

teului de cenzori, asupra anului de gestiune 1928, aprobarea bilanțului, distribuirea profitului net și darea absolutului.

3. Alegerea alor 2 membri în Consiliul de Administrație pe durata de 3 ani.

4. Alegerea alor 5 membri în Comitetul de cenzori pe durata de 3 ani.

5. Eventuale propuneri.

Devs, la 13 Februarie 1929.

Consiliul de Administrație.

Domnii acționari cari doresc a lua parte la adunarea generală cu drept de vot, sunt rugați a-și anunța participarea ca cel puțin 24 ore înainte de ziua fixată, Bancii Decabal, arătând totodată și numărul de acții ce dețin.

Primăria Orașului Hunedoara.

Publicațiune.

Se aduce la cunoștință generală, că târgurile de țară ale orașului Hunedoara din anul 1929 se vor ține în zilele următoare:

I. La 6, 7, 8 Martie târg de vite, la 9 Martie târg de marfă.

II. La 1, 2, 3 Malu târg de vită, la 4 Malu târg de marfă.

III. La 24, 25 Ianie târg de oi, la 26, 27, 28 Ianie târg de vite cor-nute și cai, la 29 Ianie târg de marfă.

IV. La 26, 27, 28 August târg de vite, la 29 August târg de marfă.

V. La 11, 12, 13 Noevrie târg de vite, la 14 Noevrie târg de marfă.

Hunedoara, la 6 Februarie 1929.

(1658) 1-1 (1661) 1-1

PRIMĂRIA

Casă de vânzare

stând din 3 camere (odăi), pară, șopru, grădină, e casa No. 1 din ulița M hal Viteazul (colț cu str. Sacului, lângă moara din drum). A se adresa pentru informații mai de aproape în casă, la: Nicolae Ciurdărescu. (0) 2-2

Un învățacel

se primește în atelierul de fle-rării al subscrierului.

ILIE LUPȘE, m. Jecor
(1659) 1-3 Orăștie (Str. Căstănelui)

Casă de vânzare

cu grădină mare de pomi și cu edificii laterale, în Orăștie, strada Dealul mic Nr. 5. (1661) 2-2